ACC. N:R M. 457:54.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

57

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

på så sätt Jöns Ågassons tillämnade fest.

Det fanns en gång en klockare i Herslöv, f.ö. är det ej så länge sen, som hette Tullmark. Prästen sade om honom, att han kunde sjunga hela bibeln "udanad", så det hördes från Säby till Herslöv. Innan han blev klockare, var han kusk hos baron Schwerin på Sireköping. En gång skulle baronen inför rätta vid hemliga domstolen i Stockholm. De körde dit med egna hästar. Ditkommen spärrades baronen in i ett rum och vakter ställdes utanför. Men kusken hade lov att gå ut och in hos baronen så mycket han ville. Var gång bar han en säck med trasor i på ryggen. Så ett tag var han borta litet och kom tillbaka med säcken och gick in och kom strax därefter ut igen - med säcken på nacken. Säcken bar han utom stan; där stod skjutsen och så bar det av hem till Sireköping. För denna tjänst gjorde baronen honom till klockare i Herslöv. - Tullmark var en mycket stor kraftig gubbe. 75

Jöns Nilsson i Glumslöv, vanligen kallad "Långe-Jens" var mycket stark. Då för tiden höll man rätt mycket till hos Per 76

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457 : 55.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

55

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

Anders vid kyrkan, ty han brände, så man kunde få brännvin och mat likaväl där som i gästgivaregården. En dag kom en göing dit. Han var mycket stark och ville "dra krok". Detta gjorde man i en lång hank över bordet. Hans Persson kom också dit och förlorade en kanna brännvin. Då sade han: Ja, min liv o anda, i maren ska´ ja´ skaffa en, som kan dra de opp." Och han gick till Jöns Nilsson och fick honom till att gå med dit upp. När göingen fick se honom, sade han: Kan di va´ så stark, att di kan dra me opp?" "Ska´ vi sätta opp?" frågade J.N. Ja, det var göingen med på, han var modig. De togo fatt i hanken och försökte så nätt. Då frågade J.N.: "Hur mycket ska´ vi sätta?" "En kanna, svarade göingen. Men Hans Persson skrek: Kan du ente stå de ska du bjuda så möd vi kan dricka." De drogos, och J.N. "asa göingen långs ad bored." Då sade göingen: "De va en satan te karl, han har kreaturkrafter. De e där ingen i Skåne, som har gjort för. - Sen fick göingen bjuda på dem alla, annars hade han fått "pryl".

77

En gång hade Hans Persson och Jöns Nilsson varit i Hälsingborg och när de kommo tillbaka hem till Glumslöv skulle de naturligtvis

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457 : 56.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

J 6

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

in på gästgivargården. Där blevo de ovänner. Jöns Nilsson blev arg, körde hem och satte in sina hästar. När Hans Persson senare på kvällen - det var vinter - kom till korsvägen, där han skulle vrida av, stod J.N. där och passa´ på honom. Han tog vagnen och välte den upp och ned i diket, så H.P. fick huvudet ner i dyngan, och klådde honom ordentligt. "Slå, slå men kvälj me ente", skrek H.P. Sen fick några gubben hem "o ansad om honom". På morgonen kom en till honom, för att se, om han fått "bra me pisk". Och han sade:"H.P. ska´väl inte la se nöja me de udan stämma hanom eller ge igen". "Nej," sade H.P., ja´har gitt så möd pisk i min da´,men kan ja komma ad én, ska´ han nock få igen". 78

Förr brukade man "köra ut Knut" med ett dryckesgille. Den som skulle köra ut Knut fick alltid ha ett par tre till hjälp, annars gick det ej. Nåväl, Hans Persson skulle en gång köra ut Knud. Han bjöd hem ett par torskemän (Träskmän), den ene en soldat, den andre en riktig sådan, men brännvin kunde de dricka. De drack honom läns, men blevo ändå inte fulla. Tidigt nästa morgon gick H.P. upp till Anders Pers med en "lejel" (om 5 kannor) på ryggen och

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:57

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

17

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

en dank(om 3 kannor) frampå. Han var i bakrus och kom och slog upp dörren: "Kan du ge me´ brännvin Anna?" "Så tilia", mente Anna. 79
"Ja, Knud står i farstun därhemma." - "Sätt de, ska´ du få en sup o klara de på, ~~xxxxxxx~~, men ja´ tvellnar på brännvined, du ser letta härsken ud." H.P. fick sitt brännvin och på kvällen bjöd han till sig tröskemännen igen. - Nästa morgon låg Tor i farstun och Per Sörensson innanför dörren i stugan.

Hans Persson kom en gång till gästgivargården. Då fick han höra, att där satt en sergeant, som en gång varit inkvarterad hos honom. "Jaså, e han kommen, då ska ja in o prata me´ honom." Och han gick in och slog sig i lag med sergeanten. "Jag kan undra var herrn är ifrån! Bor herrn här i byn?" frågade sergeanten. "Ja", svarade H.P. - "Jag har legat här i byn en gång." - "Vad heter Ni?" - "Bippel" - "Var lå Ni?" - "Hos Hans Persson" - "Nu ska´ satan ta jar, Ni slo me me jar sabel". - Sergeanten börja "dra fara på se" och frågade H.P.:"Vill Ni supa?" - Jo, det ville han 80
ju. Och så måste sergeanten bjuda på honom sålänge han ville dricka.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:58.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

58

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

Förr i tiden brukade posten skjutsas mellan Hälsingborg och Saxstorp (Stockholmsposten). En postexpeditör skulle också skjutsas och han skulle alltid ha tre hästar. Så en dag kom Hans Persson upp till gästgivargården just då man väntade expeditören. Han sade till, att man ej skulle skjutsa för honom, ty de hade så dåligt betalt. Exp. kom och sade till dem: "Vad tycker herrarna om att skjutsa?" "Ja, de tycker vi ente möd om", sa H.P., för lided får vi o de får vi vänta ett helt år etter." - "Har ni några hästar i dag?" "Nej sa´ Hans Persson, "vi e så avlönade, så vi ente behöver aga på tiggarskjuss." - Efteråt tog postexpeditören bara två hästar, då han skulle betala ordentligt. -

Hans Persson hade en "have" med mycken frukt i. En vaktepåg som gick därförbi tidigt varje morgon knep alltid in och knyckte all frukt, som fallit ner. De gamle lågo alltid länge. Men H.P. satte sig för att göra ett slut därpå. Så en morgon"reste han se me´ tiden", tog en bössa och lade sig på lur. När pojken kom, lade han an och skrek: "Nu ska´ fan ta dej." Men pojken var med detsamma över gärdet. 81

En stygg karl var den där Hans Persson, men en framstående man var han i alla fall. ----------

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:59

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

59

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

Mästertjuven Pål Stud.

För en 60 à 70 år sedan levde en mästertjuv, som hette Pål Stud. Han var vida beryktad. I Råga Hårstad (Asmundtorp) hade han stor släkt. Han hade alltid som uttryck att han stal 4000 daler, därav skulle domaren ha ett tusen, kronofogden ett, länsmannen och fiskalen ett att dela, så hade han själv ett tusen att leva på. En 82
sommar bodde han uppe på ett halmgolv (gällen) hos sin kusin i Råga Hårsta. Där hade han ett ankar brännvin och en rökad fläskskinka. Om dagen låg han i golvet, men om nätterna var han ute och stal. Från sin plats uppe i halmgolvet kunde han ligga och se ned på en snickare, som arbetade på logen. En gång var han tagen - som han var ofta - för ett brott, och man kom körande hit ut till Glumslöv med honom, för att han skulle avstraffas här med 40 par spö. Folket sprang, när det fick reda på att han skulle komma, ty alla voro nyfikna ("jurvedna") att få se en sådan herre. Han frågade vad folket sprang efter. Jo, de skulle se, när Pål Stud skulle ha sina 40 par. "De behöver ni inte ha så bråttom för, där bler ingenting å förrän ja kommer," sade P.S. - När han kom

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:60.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

60

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

på "pålen" och skulle ha spö slog profossen (Kilberg) allt vad 83
han kunde. När rappen föllo sade P.S. än: "De va ett bra rapp", än "Du slår som en förbannad möghund." När han blivit avstraffad skulle han ligga i tjuvhålet till söndagen, då han i kyrkan skulle "stå korkeskrift." En bänk placerades mitt i gången; på den fick han sitta under hela mässan. När mässan var slut kom prästen ner till honom, för att läsa opp formuläret till kyrkskriften. Vid detta tillfälle brukade alltid brottslingen falla på knä, men det föll inte P.S. in. Prästen sade: "Fall på knä!" "Jag säger,fall på knä!" Men han fick honom ej till det.

När han stod för rätta i tingshuset, var där mycket folk och hörde på och bl. a. hans store kusin från Råga Hårstad. Denne skulle göra sig till, tog en käpp, klöv den i ändan, satte 10 riksd. banko däri och räckte upp till honom. Sen gick kusinen från honom hän till gästgivargården. Då sade P.S.: "De va´ osse 84
en sladd o gi bort, ja´ ved,där e´ ingen sten i hans går (gaar) udan ja´ har betalt én".

Pål Stud sade alltid: "Man skall alltid stjäla från den rike och ge de fattige, så har man lön av Gud, ty jag är egentligen

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:61.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Erik Jönsson

Härad: Rönneberga Adress:

Socken: Berättat av: Jöns Persson.

Uppteckningsår: 1921 Född år i

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

61

ingen tjuv; jag är en medlare."

Mästertjuven Tullberg.

Det var en gång en tjuv, som hette Tullberg, f.ö. bror till en präst. När ha var ute och reste bestämde han sig en gång för Kristianstad. I staden hade man fått reda på att han skulle komma och hade därför utsatt vakter på Långebro för att knipa honom.

Tullberg kom i täckvagn och när han kom på bron stannade han och sade: "Vad står på i stan, men här e utsatt vakter. - "Jo, vi väntar på att mästertjuven T. ska´ komma." - "Ni står ju och fryser, ni får ha te en sup." Han gav dem pengar och de tackade och togo mot. "Ni kan gärna gå med detsamma och få er en sup och säga ifrån, att nu är T. rest in till stan!" - 85

En gång kom han in i ett hus, där endast barnen voro hemma och ville ha litet mat. "Vi får inte gå ur stugan utan måste ha dörrarna väl stängda, för T. går här omkring", svarade barnen. Han lyckades övertala dem och kom in och fick mat. När han gick, sade han: "Hälsa er far, att ni inte behöver vara rädda för T., han har varit här och ni behöver aldrig stänga dörrarna för honom."

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:62.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

62

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

Så gav han dem rikligt med pengar och gick. - Ingen kunde ta den där T. Han hade sådan kraft att han kunde göra sig osynlig. Hans hädanfärd skedde genom en av hans goda vänner. Denne passade på honom en gång han skulle gå ut och kasta sitt vatten och inte hade det där på sig, som gjorde honom osynlig, och sköt honom. -

Han var bror till prosten Tullberg i Herslöv.

De värsta tjuvarna, som fanns här var 2 bröder, som man kallade "Reslepågana". De fick mycket pisk. Grubbarna stal också mycket. En natt voro tjuvarna till ett antal av 40 st. samlade på Bjälkåkra (plats i Glumslöv) för att hålla överläggning, så där var inte så ont om dem. Deras förman var en stor, svart och rik man i Katslösa (bysamhälle i Kvisthofta socken). Han hjälpte dem, körde för dem och förvarade deras tjuvgods. En natt körde han för dem , då de stulo silver på Glumslövs gästgivargård. En tid efteråt blev en mästertjuv tagen vid Engelholm. Han bekände då, att han legat på gästgivargården och att ligan stulit silvret där. Då reste gästgivaren och en annan person till den svarte i Katslösa. De blevo väl mottagna och bra trakterade. I rummet 86

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:63.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

63

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

fanns ett par skåp. Gästgivaren sade: "Det var ett par granna skåp." - "Ja, de är granna." - "Jag skulle ha gjort ett par till 87
mina flickor, kan jag få se inredningen! sade gästgivaren. "Jo för all del", sade den svarte som ej anade oråd. När han öppnade skåpen låg allt gästgivarens silver i det ena. "Det var ju själva satan, här ligger allt mitt silver som de stal ifrån mig", sade gästgivaren.

Även hos Jöns Andersson No. 8 i Glumslöv hade de varit och stulit säckar och mycket annat. Allt som den fångne mästertjuven bekände. Kronofogden Oskar Åberg i Hälsingborg fick saken om hand. Han och Jöns Andersson kommo överens om att ställa vakt hos Grubbarna. Men sådant ville de ej veta av. Då lät kronofogden arrestera dem alla. Den svarte gav mutor och slapp undan. De övriga fingo 40 par spö och 2 timmars halsjärn. Men först tog kronofogden in Grubbarna på sin kammare och linierade dem riktigt. När Per Grubbe stod i halsjärn hade någon stuckit en cigarr i munnen
på honom. Länsman Kinberg kom åkande förbi och fick se det, varför 88
han hoppade av vagnen och skrek: "Svinhund, du ska´ stå o skäms och inte röka cigarr." Varpå han slog cigarren ur munnen på honom.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:64.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

64

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

En domare sade en gång: "I år vete fan va' en ska leva av, för här e inga tjuva!" Han hade sitt underhåll av tjuvarna.

En ladsfiskal och t.f. kronofogde i Finland stal en gång hela skatten, som han fått in, rymde sin väg och lät färga sitt hår. Han kom över till Sverige och blev skrivare hos en domare. Domaren hade en vacker svägerska, som var ogift och bodde hos honom. Henne blev skrivaren kär i men för att gifta sig skulle han ju ha någon plats. Då en landsfiskalsplats blev ledig, hjälpte domaren honom till den. Det fanns även en länsman, en "fullebracka", som kurtiserade domarens dotter för att få goda toddyar. En dag fick länsmannen brev från Finland att söka efter den förrymde kronofogden. På kvällen kom han till domaren och drack toddy och tog då fram brevet. Misstankarna föllo på skrivaren, men han lyckades stjäla brevet, då han helt apropå kom över det, där det satt "i klämme" på skåpet. Så fick han gå i fred. Han blev landsfiskal och fria till domarens svägerska. Och det blev bröllop och sen fick han pengar och köpte ett jordstycke på andra sidan älven och byggde där. Han fick en pojke och en flicka. Flickan

89

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:65

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

65

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönnebrga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

växte upp och blev moders förtjusning, pojken med förstås, men han sattes i all slags lära, likväl kunde han ingenting bli. Till sist låg han på en sophög i Stockholm och var död av kolera. Fiskalen blev sjuk så håret blev rött i stället för svart, "doktorn" kom dit, men han kunde ej bota honom utan han dog. Så skulle han begravas. Likvagnen var klar och hästarna förspända, men då liket kom på vagnen och de skulle köra, föll krokarna av selarna. Hästarna hade "ståvane", så de rörde sig ej ur fläcken, 90
och man måste byta om. Man kom ej fram till kyrkan förrän kvällen och då hade gästerna själva måst föra på vagnen. Så blev han slutligen begraven. Sen skulle en gravvård resas över honom, men när de satte ner den ena dagen, var den nere i älven den andra. Till slut måste hans änka skicka det stulna beloppet till kronofogden i Finland, så att han kunde betala kronan. Sen fick gravvården stå på graven.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:66.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

66

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

Goanisse.

På Vigård i Herslöv skulle de ha goanisse. En pojke från Olstorp, som tjänte där, hade en kväll varit hemma och fått lagat något tyg åt sig. Det var vinter och klart månsken. När han skulle gå tillbaka, tyckte han att han gick bakefter ett stort lass hö, som drogs av två stora råttor. Han tordes ej gå förbi det. När det kom fram mot vägen till Vigård, fick det fart in och försvann. - En julafton låg husbonden Per Bengtsson och tog sig en skymingslur i kakelugnsbänken. Då han sen steg upp och skulle sätta foten i träskon låg en silversnusdosa i den. 91

På ett ställe hade de en svart katt, som gick omkring och snodde i köket. De trodde, att det var en vanlig katt. Men en dag då de bryggde, hade drängen varit körande vid "möllan". Då han kom genom köket och skulle bära säcken upp på loftet, sade han: "Det var lustigt; när jag for förbi högen idag, skrek någon på mig, men jag förstod inte vad han menade. "Hälsa Pisla att Påsla e dö!" skrek man. Då skrek katten till: "E han nu dö!" och kastade ett par läderpåsar, som hanskulle tagit "urt" i till

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:67

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
67

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson
Härad: Rönneberga *Adress:*
Socken: *Berättat av:* Jöns Persson
Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

deras egen brygd, och försvann. - Därför säges det alltid, att svarta kattor äro troll.

Snigel-Snugel. 92

Bland trollen fanns en pojke, som kallades för Snigel-Snugel. Han gjorde många krumspel och slog till de små med sin svans så det small. En dag skulle trollpappa ge honom smisk därför att han var stygg. Men trollmamma fick se, när han lade honom över knäet och skulle slå till, och sade, att det var synd om honom, ty han hade en sådan rar svans. En tomte, som en dag fick se honom sade, att det blev något stort av honom med tiden. Han fick ut och resa och se mycket av världen; det skulle tomten förhjälpa honom till. Men då skulle han heller aldrig komma tillbaka förrän någon kysste honom frivilligt. En dag tog storken honom i nacken och for åstad med honom över alla skogar. De kommo så till en stad, där storken "smet"honom in genom ett öppet fönster. Det var hos ett fint herrskap. De kommo till, fingo se honom ligga i sängen och tyckte det var roligt, att storken varit där, men svansen tyckte 93
de inte precis om. De lämnade honom åt en gumma att fostra upp

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:68.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

68

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

homom. Han bkev klädd riktigt vackert, men svansen var i vägen ändå. Gumman hade honom en tid. Men så en dag var hennes gubbe ute och fick se en taskomspelare, som hade flickor att dansa och spela. Han sålde Snigel till dem. Först togo de sig ett ordentligt "likköp" och gingo sen hem till Snigel. Snigel kunde ju själv ingenting säga och gubben fick 50 kr. för honom. Sen skrev taskomspelaren stora affischer: "En farlig skogsmänniska förevisas." Folket lät lura sig och taskomspelaren fick in mycket pengar. - En dag hade Snigel och en liten flicka varit efter brännvin till taskomspelaren och hans fru, men på hemvägen slogo de sönder flaskan. Snigel fick mycket stryk. Sen foro gubben och käringen själv efter brännvin. Men flickan tyckte det var synd om Snigel och gick bort och kysste honom. Starx for han iväg. Trollen blevo glada, när han kom och det blev ställt till ett stort gille. Under tiden sutto grodorna i en kärrhåla och skrattade för de gjorde så mycket av Snigel. 94

Jätten och skomakaren.

Det var en gång en jätte som skulle ut och lega en skomakare.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:69.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

48

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

Och det var en skomakare, som var så fattig, att han ingenting hade att äta, varför han gick utatt höra efter arbete för att få till uppehället. Han mötte jätten. Jätten frågade: "Ved du nåd var en skomagare bor?" "Jo, de e ja." - "Kan du skära till?" - "Ja". - "Följer du med strax?" - "Nej jag får hem efter verktyg" - "Kommer du sen hem till mig?" - "Nej du kan möta mig här i morgon", sade skomakaren. Nästa dag tog jätten honom med hem till sitt stenkummel. "Är här någon som ska´ målas (tas mått på)?" frågade skomakaren. "Du ska inte sy, bara skära till somt stort och somt smått", sade jätten. Han fick hudarna in till sig, skar och "häv-de" in genom en dörr till ett rum längre in. Men hur han slängde in tyckte han att de reste undan för fort. Då tittade han in och såg, att där satt många och sydde, fortare än han kunde skära till. När jätten tyckte det var nog, sade han: "Vad ska´ du ha i betalning?" Skomakaren nämnde en liten summa. "Det förslår inte. Har du någon påse", sade jätten. Nej, det hade han inte. "Gå då och skaffa dig en, ska´ du få din betalning." Skomakaren gick efter en säck och tänkte: "Kanske får jag den full." Ja, jätten öste i så skomakaren inte orkade bära. "Jag rår inte med det", sade sko-

95

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:70.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

70

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

makaren. "Du ska´få min häst, så kan du rida själv också, men
10 famnar från ditt hem lägger du påsen på backen och släpper
hästen." Skomakaren gjorde så, och när han släppte hästen flög
liksom en eldstråle längs ryggen på honom och efter honom. Skoma- 96
karen gick hem, fick korgar och han och frun hade väldigt besvär
att bära hem allt guldet. - Samtidigt blev pengarna i kyrkan stul-
na. Skomakaren skulle emellertid till stan och uppköpa en del
förnödenheter, som han så väl trängde till, och ville därför "leja"
en skjuts av en bonde. Bonden ville inte köra, men han fick bra
betalt, så att han lämnade skomakaren hästen och denne for själv
till stan. Men snart blev det kungjort, att den fattige skomakaren
hade så många pengar. Så kom han för rätta och blev dömd att häng-
as. Den dagen han skulle hängas kom mycket folk ut att se på.
Man frågade honom, om han hade något att säga innan han dog. Jo,
då ville han fråga, om det inte fanns någon, som kunde upplysa
honom om vem som tagit kyrkans pengar. Själv hade han inte gjort
det. "Där står han!" sade jätten och pekade på klockaren. Så blev 97
skomakaren fri.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:71.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

71

Ad 726

Mannen som rådfrågade jättarna.

En man hade en gång förlorat sina hästar i skogen. I skogen bodde en jätte i ett stort stenkummel. När något var galet brukade man alltid rådfråga honom. Mannen visste inte om hästarna voro stulna eller de hade sprungit från honom. Han gick till jätten. Jätten var vithårig och satt och smidde pilspetsar. Nej, jätten visste ingenting om hans hästar. "Men gå in här till min far, han kanske kan säga dig något." Mannen gick in i ett rum innanför. Där satt en likaledes vithårig jätte och snodde en bågsträng. Nej, han visste heller ingenting. "Man kanske far min kan säga något, han bor här innanför!" Mannen gick längre in i hålan. Där hängde en vagga i taket och i densamma låg en gubbe på en ejderdunskudde. Jo, han visste allt var de voro. "Gå du hem, så komma hästarna i morgon bittida", sade han till honom. Och han visste inte av förrän han var ute igen. På morgonen kommo hästarna tillbaka. 98

Den lättrogne gubben.

Det var en gång en gammal gubbe, som var så gammal att han ej

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:72.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

72

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

visste hur, som var ute och red på en grå märr. Som han så rider, möter han tre studenter. Dessa sade: "Hör du min gode man, kan du såga hur långt det är till någon krog. Jo, han sade det, men till gengäld ville han de skulle säga, hur gammal han var och när han skulle dö, ty det voro allt litet klokare än annat folk. - "Din märr är gammal, hon har levat ut 3 hundar och du har levt ut 3 hästar och när det faller 3 hår ur manen på din märr så är du död." - "Det är gott", sade gubben och så skildes de. När han ridit ett litet stycke föll ett hår ur manen på märren. Ett stycke till, och det föll ett andra hår. Och efter ytterligare ett stycke föll det tredje håret. Då stod bonden på huvudet i gropen och somna under det han höll i betslet. Men märren blev ke´ av att stå där och gick sin väg. När gubben vakna´ gick han omigen till krogen. Där träffade han studenterna. "Det var rart att träffa er. Nu ska´ ni få säga mig var min märr är!" - "Jo, hon är hos borgmästaren nu i den och den staden; " - där borgmästaren heter Märr. Han trodde det och de bjödo på honom och hade roligt. Sen tog han sin träns och knallade iväg till staden. Där ville han lägga tränsen på borgmästaren och sade: "Jag ska´ lära dig att 99

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:73

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Erik Jönsson

Härad: Rönneberga Adress:

Socken: Berättat av: Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 Född år i

As 1642

bli högfärdig." Borgmästaren började tala väl med honom voh blev fri från honom. När han kom ut på torget höllo slaktarna där. det var köttdag. Då gick han hem och slaktade sin ko och rulla dit. En hund kom och ville köpa köttet. Vo! sade han och for åstad med det. 100
"Nå" mente gubben,"bara du betalar till Mickelsdag, då jag skall betala lantgillet,kan det vara bra." Mickelsdag kom han till hunden och sade:"Betalar du köttet!" -Vo! sade hunden. "Du lovar nog gott, men håller inte", sade gubben och stoppade hunden i en säck och gick upp till kungen för att han skulle döma dem emellan. Vid kungsgården stötte han på en vakt, som ej ville släppa honom in. Då sade han till honom:"Du ska´ få hälvten av det jag får av kungen." Och hansläppte honom igenom. Litet längre in stötte han på en annan vakt. Där gick det på samma vis. Han lovade honom hälvten av det han fick av kungen. Så kom han till slut in till kungen och tog fram sin påse: "Här e han, han vill inte betala för köttet, som han köpt av mig, vill inte kungen döma, om jag ska´ ha dem eller inte."- "Det kan inte jag; jag är kungen." - "Ja men det skall 101
kungen kunna göra." - Kungen hade en prinsessa som aldrig kunnat skratta. Då nu bonden släppte ut hunden på golvet,

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:74.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

79

Landskap:	Skåne	*Upptecknat av:*	Erik Jönsson
Härad:	Rönneberga	*Adress:*	
Socken:		*Berättat av:*	Jöns Persson
Uppteckningsår:	1921	*Född år*	*i*

skrattade hon rätt i vädret. "Nåväl", sade kungen, "jag kan ej döma mellan er, men du ska´ få pengar i din påse, för att du kunde narra prinsessan att skratta. Och så ska´ du släppa ut hunden!" Nej, han ville inga pengar ha. - "Vad vill du då ha?" - "60 st. stockar prygel". - "Det är väl inte meningen!" - Jo, det var det. Stockmästaren kom och skulle ge honom det begärda. "Nej, det är väl inte så jag menar. Jag kom till vakterna och fick ej slippa igenom, förrän jag lovat dem vardera hälften av det, som jag fick hos kungen." Så fick vakterna prygel och gubben gick hem med sin säck.

Torparen och klockaren.

Ac 571

Det var en gång en klockare, som tyckte om frun till en torpare, vars torp låg på prästens egendom. En dag gick klockaren till prästen och sade, att han skulle lägga mer på torparen. "Ah, han betalar nog av," mente prästen. - "Jag kan betala dubbelt så mycket", sade klockaren. Nej, det gick inte. Men klockaren, som till varje pris ville ha torparen bort, fortsatte: "Han kan väl åtminstone skaffa ett experiment och sätta i prästens trädgård."

102

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:75

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

75

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

"Var skall han ta´ det ifrån!" - "Jo, det finns sådana i Tyskland." Prästen sände efter torparen och sade att han skulle resa till Tyskland och skaffa ett experiment och ställa i (prästens) trädgården. Torparen blev ledsen över att han skulle resa så långt och gick långsamt bort från prästgården. Men vad hände. På vägen mötte han en gammal gumma, som frågade, vad han var ledsen för. "ah, det är ingenting, som du kan hjälpa." - "Jomen är det så, säg du bara." Här har du en käpp, och när du säger något som faller dig in, ska du se hur det går. Tag när du kommer hem ett borr och smyg dig upp på loftet, när det blir kväll. Säg ifrån att du ska resa till Tyskland. När du så smygit dig upp på loftet, borra då ett hål ner genom taket och får du se något genom hålet, slå då med käppen och säg,"håll fast!" Torparen blev glad och gjorde som hon uppmanat honom. När det blev kväll kom klockaren. Först fick han mat och en del annat. Sen skulle han ligga hos käringen. Men först skulle de tvätta "hemligheten". De höllo ett fat mellan sig i var sin kant. Och käringen tvättade. Då skrek torparen: "Håll fast!" Så stodo de där nakna och höllo fast. Torparen gick ner med sin käpp och drev dem ut på vägen.

103

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:76.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

76

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

Därute kom ett hölass förbi. Då tog klockaren en bunta hö och slängde över fatet. Strax efteråt kom en herde ("hyre") drivande med en flock kreatur. En ko kom bort och skulle ta höviskan. "Håll fast!" skrek torparen. En tjur kom bort och ville sätta på kon. "Håll fast!" skrek torparen. Sen drev torparen dem till prästens trädgård och gick in till prästen och sade: "Här är experimentet ute." - Så fick prästen se hurudan klockare han hade. 104

Den snåle prästen. Ad 1775

Det var en gång en präst och en klockare som skulle ut och jaga. Klockaren tog matpåse med sig, men prästen var så snål att han ingen tog. De gingo ute i skogen hela dagen. När det börja' skymma sade prästen: "Nu få vi se om att komma hem." Men klockaren tyckte på att det var varmt i skogen, så de kunde stanna där för natten. "Ja, men jag har ingen mat med mig." - "Vi kan väl hungra tills i morgon." - Så lade de sig på vardera sidan av ett stort träd. Då tog klockaren opp sin mat och började äta. Prästen frågade: "Vad är det du äter?". - "En svinalort" var svaret. - "Ah, ge mig en får jag smaka!" Klockaren gav honom en svinlort. 105

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:77

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

77

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

"Det var mig en djävul så besk", sade prästen. - När han kom hem dagen därpå, mötte han drängen och sade ifrån att bakugnen skulle göras i ordning, ty det skulle strax bakas bröd. Om någon sedermera gick från prästgården, frågade han alltid: "Har du matpåse med dig?" Ingen fick lov att gå utan att ha den med sig. Ja, ifrån den dagen levde de gott på prästgården.

Det var en gång en präst hos vilken man levde mycket dåligt. Så kom en pojke dit och tjäna, som inte var van att leva så uselt. En lördag skulle den nykomne och en annan pojke sopa gården. Då sade den nykomne till den andre:"Gå in och tag drickakruset." Prästen och frun stodo uppe i ett fönster och sågo på hur de arbetade. Den nykomne hade lagt rock och väst för att föreställa, att han arbetade duktigt. "Det var en rask pojke", sade prästen. När den andre kom ut med kruset, ställde den nykomne sig och kastade sitt vatten och drack på samma gång. Prästen gick ner och frågade varför han gjorde så. "Jo, drickat är så tunt, att det rinner rätt igenom." Då gick prästen in i köket till hushållerskan och frågade vad det var för slags öl. "Vi bryggde i går",

Aa 1581 kk

106

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:78.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Erik Jönsson

Härad: Rönneberga Adress:

Socken: Berättat av: Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 Född år i

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

78

sade hushållerskan. - "Häll ut alltsamman och brygg nytt öl till folket!" sade prästen.

Om söndagen, när prästen skulle gå hem från kyrkan, satt pojken på gödselhögen och gjorde sitt behov. Just som prästen skulle gå förbi, skrek han till. Prästen lät kalla in honom och frågade vad där fattades honom. "Jo, brödet är så dåligt, där är så mycket skal i, så det gör så ont när jag ska´ göra mitt behov." Prästen ut till hushållerskan och frågade, om de hade mer av det brödet. "Jo, vi bakade i veckan"Ut till svinen med det och baka nytt bröd; siktebröd ska´ folket ha!" 107

Drängarna på gården lade ihop en mindre penningsumma till pojken, därför att han skaffade dem bättre bröd och dricka.

Tre stycken skulle gå och fria till en och samma flicka. De kommo dit om kvällen och sade sitt ärende, men föräldrarna sade, att dottern själv fick välja. Så fick de ligga där till nästa dag. Två av dem i samma säng i ett rum och den tredje i ett annat rum. Fästmön låg i stugan vägg i vägg med de två. När de legat en stund skrek den ene: "Lätt dig du ligger på min." Det hörde fästmön.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:79

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

79

Landskap:	Skåne	*Upptecknat av:*	Erik Jönsson
Härad:	Rönneberga	*Adress:*	
Socken:		*Berättat av:*	Jöns Persson
Uppteckningsår:	1921	*Född år*	*i*

Vid frukosten på morgonen skulle hon avgöra, vem hon ville ha. "Jo, far har ett stort rågstycke, det skall ni löpa runt om; den som kommer först fram,tar jag." Det blevo de ense om. Fästmön gick med ut att se på. De hade bråttom att springa. När de voro på andra sidan rågstycket skrek hon: "Du med din långe, kom tvärs över!" Så blev han man på stället. 108

En herre kom en gång resande till en gästgivaregård. Han ville ha logi för natten, vilket han också fick, samt köpte ett tjog kokta ägg, vilka han åt. När han kommit upp på sitt rum, kom städerskan dit för att uträtta någon småsak. "Vill du inte komma upp till mig litet senare på kvällen?" frågade han henne. Nej det tordes hon inte, men hon låg innanför hans rum, så bara han slog i väggen skulle hon komma. - "Vad heter du?" - "Nej, det är så räligt, så jag vågar inte säga det." - "Säg du bara, du rår ju inte för namnet!" - "Jag heter: Vill skita." - Efter en stund kom samma piga in igen, men hon hade klätt om sig för att lura honom. Han frågade om hon ville ligga hos honom senare på kvällen. Nej, det tordes hon inte men hon låg innanför, så han behövde

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:80.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

80

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

bara banka, när han ville hon skulle komma. "Vad heter du?" - "Nej, det är så rälit, att jag inte kan säga det." - "Säg du bara, 109
du rår ju inte själv för namnet!" - "Jag heter: Ska skita!" - Efter en stund upprepades samma historia. Denna gången hette hon: "Har skitit". - När alla hade lagt sig, började herrn slå i väggen och ropa: "Vill skita, vill skita", - "ska´skita, ska´skita" - "har skitit, har skitit." - Värden, som låg innanför, vaknade, for upp och fick fatt i en käpp: "Jag skall lära dig att skita", skrek han och piskade upp honom. - När herrn for från gästgivaregården, som han ju kom hals över huvud, betalte han inte äggen. Käringen började jämra sig: "Tjugo ägg, där kunde blivit tjugo vackra kycklingar!" Hon stämde honom. Han infann sig litet sent tillttinget och domaren sade: "Varför passar du inte på?" - "Jag har varit ute och sålt en skäppa kokta bönor." - "Vad blir det av dem?" - "Lika mycket, som av tjugo kokta ägg." - Han blev fri.

Aa 821 B

På Rosendals gård bodde en som kallades för länsman för Hälsingborgs slott. När han var död gick han igen och blev därför 110

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457/81.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

81

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönnebergs *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

nermanad av en präst. Då prästen kom och skulle mana ner honom - Wallåkra backar - sade han: "Vad vill du?" - "Jag vill mana dig i jorden, så du inte mer skall komma opp." - "Du gåsfot!" - "Ja, jag har stulit en gås en gång, men därför har jag köpt en bok, så jag skulle mana dig i jorden, och du skall aldrig komma upp mer heller."

Trolle på Trollenäs (se sid. 32 ff) kom till svinaryktaren en dag och sade: "Hur länge har du tjänat hos mig?" - "15 år." - "Det är rätt; stanna hos mig ska' du få det gott. Låt svinen få så mycket halm att äta som de vill!"

Greve Wachtmeister till Hildesborg - han var landshövding en tid - hade en kusk, som hette Ekberg. En gång då de voro i Hälsing- ///
borg och skulle köra hem, kom greven ut från hotellet och var bra full. Han sade till kusken! "Det är bäst Ekberg, sätter sig in, så kör jag." - "Nej, då stannar jag", sade Ekberg. Och han gick ett stycke avsides. Greven klev opp, slog på hästarna, men de gick inte. Då gick Ekberg fram och sade, att det nog var bäst,

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHHS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:82.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
82

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson
Härad: Rönneberga *Adress:*
Socken: *Berättat av:* Jöns Persson
Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

han gick in och satte sig. "Ja, jag märker det", sade greven. Kusken satte sig upp och sen bar det av.

Det var en gång på ett husförhör. Det gick riktigt glatt till. Mat och brännvin vankades. En av åhörarna gav en fråga till prästen: "Vad är omöjligt för Gud?" - "Ingenting!" - "Jo", sade blåsaren," det är omöjligt för Gud att lugga ett skalligt huvud." - Men prästen svarade: Gud kunde nog låta håret växa på honom och lugga honom också.

I Krupps församling var en präst, som hette Bruzelius. I Mörse 112
församling, som hörde in under Krupps, bodde en bonde, som hette Abrahamsson. Så blev det "Mikeli" och husförhör, dit tjänarna skulle gå. Abrahamsson hade en nyinflyttad piga, som inte på något villkor ville gå dit. Men A. var en klok man och sade henne vad hon skulle svara. Ja, hon gick dit. När man kom till A:s ställe (vid husförhörena gick man i ordning efter ställena) trädde pigan fram. Prästen frågade henne: "Kan du läsa det sjätte budet?" - "Nej, det kan jag inte." - "Kan du ge mig en uttydning då?!"

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. NR M. 457:83.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

83

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

"Jo, det kan jag. Det är ingen konst, för bönder gör det, och det är ingen synd, för präster gör det, men vad det nu är, så gott gör det." -

"Jaså, är du där", sade prästen. "Gå hem, jag godtar det",

En gammal greve gifte sig med en ung fröken. En tid efter det han gift sig, sade han till henne: "Om det finns någon, som du tycker om och vill ha till dig någon natt, så säg till och jag skall skaffa dig honom." Jo, det var hon med på, ty hon tyckte bra om kusken. "Ska´ det vara någon, ska´ det vara kusken". Greven lät hämta upp kusken och sade till honom: "Om grevinnan kallar dig någon kväll, får du inte neka." Och greven gav kusken en hel del förmåner och ställde allt väl för honom. - Varje söndagsmorgon kom prästen in till gubben och frågade honom om han ville ha gudstjänst hemme eller i kyrkan, ty greven var ju gammal. Så kom prästen genom rummet där grevinnan och kusken låg. När han kom in till greven, hade han ej tid att fråga om gudstjänsten utan sade: "Vilken synd här bedrives!" - "Vad då?"frågade greven. - "Jo där ligger en främmad karl hos grevinnan." - 113

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:84.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

84

Landskap: Skåne	*Upptecknat av:* Erik Jönsson
Härad: Rönneberga	*Adress:*
Socken:	*Berättat av:* Jöns Persson
Uppteckningsår: 1921	*Född år* ..... *i* .....

"Det har han rättighet till." -"Vad får han för det?" - Greven 114
sade det. - "Ack, Herre Gud, jag skulle gjort det för ingenting."

Tata-jaja och Tata-jojo.

Det var en gång två barn, det ena hette Tata-jaja och det andra Tata-jojo, som alltid trättes och skälldes om allt och ingenting. Än sade den ena att månen var röd än att den var svart. "Det var gott, att jätten kom och tog dig, jag skulle hellre vilja vara ensam", sade den ena. En vacker dag kom jätten, som bodde i ett berg, och tog Tata-jojo. Här skall jag få en skön porslinsdocka, den skall jag få tre kr. för, sade jätten. Och han tog och göt över henne med lera. Men Tata-jojo börja´ gråta, så leran föll av. Då tog han in i sitt bo och lade stenar för öppningen, så att ingen kunde komma dit. - När en liten tid gått blev Tata-
jaja"eländig" ty hon hade ingen att vara tillsamman eller kiva 115
med. Och hon gick ut i skogen och grät. Då stötte hon på en tiger som låg och sov middag. "Tyst barn, du väcker mig ju ur min middagssömn!" - "Ja, jag vill ha tillbaka min Tata-jojo." - "Det är lättare sagt än gjort", sade tigern, men jag kan ju hjälpa dig

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457/85

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

85

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

att söka. Efter en stund träffade de på en räv. Räven svarade: "Det skall nog gå för sig." Så kommo de till jättens boning, men tigern kunde ej bryta upp stenarna. Då sade räven att de skulle fara till Japan och köpa en spegel, den största som fanns. De fick hem spegeln och satte den mitt för jättens håla i ett stort träd. Räven tog en trumma och slog och skrek: "Här finns den mannen, som har den högsta pannan i världen." Jätten hörde det, rev ner stenarna och fick se sig i spegeln. "Det var en baddare till att ha en panna så stor", sade han. Då for björnen (obs!) hän och tog jätten om livet och tigern tog henne och satte upp på sin rygg och hon red på homm hem. Så blev jätten lurad. 116

Den hungrige räven. A. 122

Det var en gång en räv, som var hungrig, varför han begav sig ut att söka litet mat. Först kom han till en märr, som fått ett föl: "Kan jag få ditt föl till frukost?" - "Ja, om du kan läsa de latinska bokstäverna, som stå under min bakfot." Räven skulle ju se efter, varvid märren "la´ honom på skallen". Och räven åstad. Så kom han till en so, som hade en del grisar: "Hör du, du

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:86.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

86

Landskap:	Skåne	*Upptecknat av:*	Erik Jönsson
Härad:	Rönneberga	*Adress:*	
Socken:		*Berättat av:*	Jöns Persson
Uppteckningsår:	1921	*Född år*	*i*

kan ge mig en gris till fukost, ja' e' så sölten." - Jo, det kunde han nog få, men hon skulle först kalla på släkten och överlägga, vilken han skulle ha. Och son "te å skriga", så att svinen kommo hundravis i skogen. Räven tog till benen. Kom så till en fårflock och sade till våren: "Ge mig ett av dina lamm, jag är så hungrig!" - "Nej du, jag är gammal och trött på att leva, sätt dig på ändan, ska' jag springa levande i dig." Räven satte sig och våren "drämde" (slog) honom på skallen så ha "trilla" flera gånger om. Så kom han till en flock gäss och sade till gåsen: " "Ge mig en av dina gässlingar, jag är så hungrig!" - "Det skall du få, men först få vi tvätta dem i dammen". Gåsen simmade med sin flock ut i dammen och där blev han liggande. Till sist fick räven "lonka å" in i skogen och satte sig trött under ett träd. Uppe i trädet satt en gubbe med en yxa och skulle hugga av en gren. Räven satt och tala om huru dum han var och att han ej fått en enda bit att stilla sin hunger med. Då lyfte mannen ett tag på armen så att yxan föll ner och slog "rompan" av räven. Då sade räven: "Nu kan en ente si ett skämtans or i sköven, förrän rompan ryger å in i röven." Från den tiden finns det rompelösa rävar.

117

118

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457/87

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

87.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

Mickel gick en gång in i ett hönshus genom en liten glugg, som var så smal, att han knappt kunde krypa in. När han kom in, bet han först ihjäl alla hönsen, sen åt han upp dem. Men då han skulle krypa ut igen hade gluggen blivit för trång. En råtta satt där och skratta´ åt honom. Mickel sade: " Min snälla råtta, ta´ och gnaga det hålet så stort, att jag kan komma ut!" "Nej", sade råttan," har du ätit dig mätt och tjock, har du tid att vänta, tills du blir smal igen!" Så fick Mickel bli där han var och människorna kommo och togo hand om honom.

Aa 41

Bröderna Sanning och Lögn.

Aa 613

Björnen, vargen och räven hade riksdag i en skog en gång vart tionde år. Dagen var inne, att de skulle samlas. Först kom björnen, sen vargen, men räven lät vänta på sig. Då sade björnen: "Han springer med allt skit; han har väl o göra me´ sina höns o ankor." I detsamma kom räven. Så skulle de fram med vad de hade att andraga. Björnen sade: "I staden finns en prinsessa, som är svårt sjuk, men vet de så mycket som jag, ska hon snart bli frisk. Det ligger något under altaret i kyrkan; det skulle de ta´ fram."

119

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:88.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

88

Landskap: Skåne Upptecknat av: Erik Jönsson

Härad: Rönneberga Adress:

Socken: Berättat av: Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 Född år i

Vargen sade: "Den som är blind och tager ett blad av detta träd, varunder vi nu ligger, och torkar därmed ögonen, han får sin syn igen." Räven hade ingenting att säga, utan satt endast på ändan.

Två bröder, den ene hette Sanning den andre Lögn, voro ute och gick i skogen. Sanning hade ingen mat med sig utan ville tigga av lögn. "Du ska' få mat, men då vill jag sticka ut ögonen på dig." Ja, det fick han göra. Men för att han inte skulle förgås drog Lögn honom bort till trädet och sade.:"Gå upp och tag ett blad och torka ögonen, så får du synen igen!" Så var de tio åren slut igen och det skulle åter bli riksdag. Räven lät vänta på sig som vanligt. När han kom frågade björnen: "Var har du varit?" - "På förrättning." - "Du springer med allt strunt. Prinsessan blev botad, det är väl du, som springer med det?" Då kom räven att titta upp i trädet och fick se Sanning sitta där: "Där sitter han oppe!" skrek han. De blevo ursinniga, slogo omkull trädet och revo ihjäl Sanning. 120

Karl XI.

På Karl XI:s tid blev det en natt ett sådant sken på rikssalen

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:89

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

89

Landskap: Skåne Upptecknat av: Erik Jönsson

Härad: Rönneberga Adress:

Socken: Berättat av: Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 Född år i

liksom där vore tänt. Kungen kunde ligga på slottet och se det. Han lät kalla vakten och vaktmästaren, som hade nycklarna, för att se vad som var på färde. Han blev rädd för det underliga ske- 121
net. ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ När de kommo dit skulle de öppna dörren till rikssalen, men vaktmästaren bad ödmjukast om nåd, han vågade inte. Då tog konungen själv nycklarna och öppnade dörren. Då fick han se en ung regent sitta på tronen och det fanns stupstockar där många blevo halshuggna och kungen och de andra herrarna tyckte, att där var fullt med blod på golvet. "När skall detta ske? Skall det bli i min tid?" ropade kungen. "Det skall inte ske i din och inte i din efterkommande men i sjätte regeringen efter din tid skall detta ske.", svarade den unge mannen på tronen. Och så försvann hela scenen.

Karl XII.

Karl XII hade alltid till uppassare en gammal gubbe. Kom han in med ved, skulle han alltid slänga den hårt i golvet. Lade han 122
den nätt, blev kungen galen.

En gång när han var nere i Polen och Ryssland och kriga sade

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457 : 90.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

90

Landskap:	Skåne	*Upptecknat av:*	Erik Jönsson
Härad:	Rönneberga	*Adress:*	
Socken:		*Berättat av:*	Jöns Persson
Uppteckningsår:	1921	*Född år*	*i*

han till uppassaren: "Vad har du till middag i dag?" - "Jag har slätt ingen ting. Herrar officerare skjuter allt, så får jag ingen-ting." - "Bagatell, salt och bröd!" sade konungen. - Han låg all-tid med kläderna på med sabeln halvdragen över knäna. Det var svårt att få honom till att byta lintyg.

Bellman.

Baron Löwen och baron Agerhusen kurtiserade båda en fröken Fers. Baron Agerhusen stod högt hos Bellman, ty han bjöd ofta på honom. Han bad Bellman hjälpa sig. En dag voro de på middag hos konungen. Kungen frågade Bellman, om han ingenting hade att berätta. Nej, det hade han inte. Ah, han kunde väl fundera på något. Då sade B.:"Ja, ja´ska´si, ad baron Agerhusen han får ta musen, men greve Löwen får ta i röven på fröken Fers." L. blev förbannad och begärde duell. Kungen försökte göra det gott igen, men det gick inte. Så bestämdes en dag, då de offentligen på torget skulle duellera med sabel - till häst. L. kom på torget med en ståtlig häst. Men B. lät vänta på sig. Till sist kom han på en gammal krake iklädd en gammal kapprock. Benen voro omlindade med halm. 123

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:91

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

91

Landskap:	Skåne	*Uppteckenat av:*	Erik Jönsson
Härad:	Rönneberga	*Adress:*	
Socken:		*Berättat av:*	Jöns Persson
Uppteckningsår:	1921	*Född år*	*i*

"Stackars B. nu hugger han ihjäl honom," sade hovdamerna. Men när B. kom fram till L. släppte han en del lerskärvor, som han haft under armen, i gatan. Då blev L:s häst"bångstyrig" och började stegra sig. En " horsaskärra", som B. likaledes haft under armen, svängde han i luften med den påföljd, att L. ej kunde styra sin häst utan for denna iväg. B. efter och bad honom vänta, men L. for åstad och kom aldrig mer igen.

Bellman gick på gatan en dag. I ett av fönstren på andra våning- 124
en av slottet stod en hovdam. "Hor möd kostar de´ ad ligga hos jer?" frågade B. - "Det kostar så mycket att Bö inte kan lösa det." "Ja, de e´ djävelen å ente va ve kassa nu när en har horan fal."

Bellmam låg en gång full, som han var ofta, ty han hade många goda vänner, i rännstenen nedanför slottet. Tre hovdamer stod i ett fönster och fick se honom ligga där: "Nej, se, det var ett vackert mönster vi har av B. idag." B. vände huvudet uppåt och såg dem stå där. Och sade: "Tre horor i ett fönster, det är ett vackert mönster." - Hovdamerna gick sin väg.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:92.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

92

Landskap: Skåne Upptecknat av: Erik Jönsson

Härad: Rönneberga Adress:

Socken: Berättat av: Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 Född år i

En gång hade Bellman med en burk kimrök smugit sig in på operan och målat där hovdamerna skulle sitta. De kommo in i sina fina, vita kjolar och blevo alldeles svarta i ändan. - Hovdamerna 125
fingo själva döma honom och de dömde honom till att löpa gatlopp. Alla hovdamerna skulle med piskor samlas i 2 led. B. skulle vara bar på överlivet och en trumslagare skulle gå före. När alla voro uppställda, sade B.:"Nu skall ni slå mig riktigt, men den största horan skall slå det första slaget." Ingen vågade utan de troppade ("drösla'") så småningom av.

En gång skulle kungen hastigt resa bort, varför Bellman skulle hjälpa kusken att smörja vagnen. Han smorde över hela vagnen inuti men ej på hjulen. När det var färdigt gick han upp till kungen och sade:"Nu har vi smort vagnen och allra mest där H.M. ska' sitta." Aa 1017

En dag åt man middag vid hovet. Konungen frågade Bellman, om han kunde tala om något trevligt. Vid bordet var också närvarande en greve Gris, med vilken Bellman ej stod på så särdeles god fot. 126

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:93

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

93

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

B. sade:"Ack, om jag hade mig ett pastorat, då skulle jag leva lycklig och glad och aldrig behöva törsta, röka kardusen i maklig ro och uti liggstolen gripa den fetaste kon. För ormen är grisens far och suggan är dess moder. Av druvor pressas vin och av grisar bliva stora svin." (För kompletteringens skull hänvisas till Jöns Olssons återgivande av samma bit! II sid. 32.)

Vid hovet fanns en hovherre, som hade en väldigt stor näsa. Bellman brukade alltid ha något giftigt ord om den. Konungen sade till B., att han inte fick göra narr av hans näsa. - En dag åt manmiddag. Då sade B. när han gick på golvet: "Sicken en, sicken en." - "Nå,B. har jag inte sagt," sade kungen. - "Jag skiter i hans näsa."

En gång skulle det bli kungligt slädparti och Bellman skulle med. En präst som var mycket snål - som väl alla präster äro - ville åka med B. Ja, tyckte B. det kan gott gå för sig. Men vi få äta frukaost först. När B. sen fick höra hur snål han var och därför tänkte åka gratis, beställde han frukost på värdshuset, 127

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:94

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

94

Landskap: Skåne Upptecknat av: Erik Jönsson

Härad: Rönnebergs Adress:

Socken: Berättat av: Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 Född år i

och sade till, att man skulle lägga"lösliv" i prästens plätter, som man skulle ha till efterrätt. - Vid slädpartiet körde B. ett stycke före de andra. B:s fordon var ett sådant med kappsläda bakpå. När de kört ett litet stycke prästen/ började jämra sig och måste av ochsätta sig. Och där kom hela kungliga sviten förbi. Prästen blev sittande både länge och väl och de andra voro redan långt före. Då sade B.:Nej, opp nu, nu får vi köra!" Men prästen hade så ont i magen. "Sätt Er där bak och låt vara nere för ändan så kan vi ju köra på samma gång och vi kan bli bak de andra." Prästen satte sig opp och B. gav hästen en klatsch och for förbi hela sviten, som kunde se sig i prästens akterspegel.

En bonde hade en häst, som hade "skräll" ("vållrännevana"). 128
Bellman som man trodde kunde litet av varje. inbillade honom, att han kunde bota hästen. Bonden skulle ta en slägga och en bräda. B. skulle så hålla brädan för pannan och bonden slå. "Men," sade B.,"om du ser att jag vänder ut och in på ögat och skriker "stopp" så slå inte för djävulen, ty det kan ta´ fel; men slå allt vad du kan!" Just då bonden slog med släggan av alla krafter, tog B.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:95

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
95

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson
Härad: Rönnebergs *Adress:*
Socken: *Berättat av:* Jöns Persson
Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

bort brädan och skrek "stopp". Men då var slaget redan inne och hästen föll död till marken.

Innan den på sid. 123 omtalade duellen, var greve Löwen och fröken Fers ute och gick i skogen tillsamman med Bellman. L. hade gått ifrån dem för att leta vilda smultron till fröken Fers. Efter en stund ~~gick~~ gick B. och såg efter honom. Han kom just och fick se L. hitta ett vackert smultron. Men fröken F. skulle själv plocka det; därför lade han sin hatt över och gick till henne. Under tiden gick B. bort lyfte upp hatten, satte en stor "mocka" där och lade hatten över igen. När fr. Fers kom där ned med händerna, kan man förstå att hon blev allt annat än vänligt stämd mot L. B. stod ett stycke ifrån och hade roligt. Därav osämjan, innan de kommo till bordet.

Aa 1528

129

Aa 922

Göingen och biskopen.

Det kom en gång en biskop körande med "fjud" (bräder) till en biskop. Biskopen hade en del präster hos sig. När göingen kom in sade han: "Köper her vördade biskopen någon "fjud"? "Nej jag

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:96.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

96

Landskap: Skåne
Härad: Rönneberga
Socken:
Uppteckningsår: 1921
Upptecknat av: Erik Jönsson
Adress:
Berättat av: Jöns Persson
Född år i

köper inte någon fjud", sade biskopen. "Jag ska´ sätta tre frågor för herr vördade biskopen, kan han besvara dem?" - " Jag ska´ sätt tre frågor för dig", sade biskopen vredgad. "Och så sätter jag silverkannan som står här på bordet.""Ja då sätter jag mina oxar, min "fjud" och vagn", sade göingen. Biskopen sade först 130
sina frågor:
1. Hur långt har vi från himmelen till jorden?
2. Hur långt har vi från öster till väster?
3. Varthän vilar död mans fötter?
Göingen besvarade dessa frågor sålunda:
1. Ett bens längd, ty himmelen är hans säte och jorden är hans fotapall.
2. En dagsled, ty solen går där varje dag.
3. Och i öster vilar döde mannens fötter.
Sen sade göingen sina tre frågor:
"Jag har en fader, jag har en moder och jag har en broder, känner biskopen dei?" - "Tror du jag reser upp i Småland eller Halland eller var du nu har hemma och känner dina släktingar", sade biskopen. - "Espeda, då e kannan min."

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:97

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

97

Landskap: Skåne
Upptecknat av: Erik Jönsson
Härad: Rönneberga
Adress:
Socken:
Berättat av: Jöns Persson
Uppteckningsår: 1921
Född år i

Az 1535

Store Ola och Lille Ola.

Det var en gång två bröder. Den ene hette Lille Ola och den andre Store Ola. De hade vardera en oxe. När de plöjde, skulle Store Ola hålla på plogen och Lille Ola köra oxarna. Och där gick L.O. och skrek för jämt: "Aha, alla mina!" S.O. blev galen, sprang /131/ fram slog ihjäl L.O:s oxe. Men L.O. visste råd. Han flådde oxen och bredde huden ut på marken och där fånga' han en skata i den. Så gick han till ett ställe och gav sig ut för att ha en spåman i huden. Mannen på stället var ej hemma, men han kom hem. "Vad är du för en?" sade han till L.O. - "Ah, en fattig man. Jag har en spåman som kan spå i huden." - "Vad kan han spå?" - "Ah, i dag kan han ingenting för han är så våt och frusen." L.O. risste ett tag i huden, så skatan flaxade. - "Va' sa' han nu?" frågade bonden. - "Jo, han sa' där står en äggkaka under sängdynan." - "De kan jag inte tro", sade bonden, men när han gick bort och skulle titta stod där en så grann äggkaka. "Då smakar vi den", mente bonden. Ja, det tyckte inte L.O. illa om. Så tog han och skaka' på huden en gång till. "Vad sade han nu?" - "Jo, att där står ett helt stop vin bak sängen." - "Det tror jag inte; nu ljög han visst /132/

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:98.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

98

Landskap: Skåne Upptecknat av: Erik Jönsson

Härad: Rönneberga Adress:

Socken: Berättat av: Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 Född år i

den gången." Det stod verkligen ett stop vin bakom sängen. Bonden tog det fram på bordet och så blev det fest. - "Vad vill du ha för spåmannen?" - "Jag säljer den inte." - "Säj du bara vad du vill ha för den!" - "Ja, då kan jag få den tunnan, som står ute i förstugan ("farstun") och så kan du få skjutsa mig över bron till andra sidan älven med den." Det var ju bonden gärna med på, ty billigare kunde det ju gärna inte vara. När de så ätit och druckit spände de för och körde iväg. När de kommo mitt på bron, sade L.O.: "Förresten jag struntar i tunnan. Vi smiter den ut i älven, såkan den flyta med strömmen." De stannade skjutsen och skulle just hiva ut tunnan, då det började skrika i den att de inte fick lov att sänka. Det var en präst, som satt i tunnan. Spåmannen hade sagt det. Han skulle ligga hos kvinnan, men bonden hade kommit hem för tidigt. Det var han som skulle ha äggkakan och vinet. Nu måste han lova, att aldrig gå till bondens fru mer och så blev bonden fri från prästen. 133

När L.O. kom hem var hans mor död. Han skaffade sig ett par tjog ägg och lånte en häst och vagn. Så satte han käringen opp i vagnen med äggen i knäet och körde in till stan. Käringen satt

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:99

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

99

Landskap: Skåne Upptecknat av: Erik Jönsson

Härad: Rönneberga Adress:

Socken: Berättat av: Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 Född år i

så "naköjt" (ung.= stolt, "mastig") i vagnen. L.O. gick ett stycke ifrån för att se på. En herre kom och frågade: "Vad kostar äggen mor?" Hon svarade ju inte. "Vad kostar äggen?" "Svarar du inte käring?" Och han la´ henne på skallen, så hon föll ner av vagnen. Då kom L.O. fram: "Du ska´ böta för du har slagit ihjäl min mor." "Tyst, tyst, du ska´ få en hel skäppa pengar. L.O. fick sina pengar och köpte en ny stud.

Aa 1741

Den kloka Greta.

Det var en gång en herre, som levde ogift och hade en hushållerska, som hette Greta. En dag skulle han ha främmad, varför han köpte två höns, som hon skulle steka. Så gick han ut för att bjuda. Och Greta stekte hönsen. "Jag ska´ ta´ ena vingen och smaka om den är stekt", sade hon. När hon spist den, sade hon: "Där den ena vingen är skall ock den andra vara." Så åt hon opp den andra också. Då sade hon: "Där vingarna äro, där ska´ ock benen vara." Och åt upp dem. Därpå sade hon: " Där vingar och ben äro, där skall ock skrovet ("skraued") vara." Så hade hon ätit den ena hönan. Men hon ville gärna ha den andra också och sade:"Där den /134

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:/00.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

/100

Landskap: Skåne Upptecknat av: Erik Jönsson

Härad: Rönneberga Adress:

Socken: Berättat av: Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 Född år i

ena hönan är, där skall ock den andra vara." Så kom herrn hem. Då sade hon till honom om han inte ville gå ut och bryna kniven så hon kunde skära itu hönsen. Han gick ut och då kom den bjudne och bankade på. Greta var strax framme och öppna´:"Är det herrn som är bjuden?" - "Ja," - "Det är inte meningen det skall bli stek, Han skall skära öronen av Er, han är ute och slipar kniven." /135
Den bjudne tittade ut i trädgården och fick se honom stå där och slipa kniven, varför han skyndade bort.. Strax kom herrn in. "Det var en fin herre Ni bjudit. Han kom in och tog bägge hönsen," sade Greta. Herrn for ut och vinkade på honom. Men när denne fick se honom, satte han i väg. Och herrn efter: "Bara den ena, bara den ena!" med kniven i sin hand. - Så hade Greta dätitit upp hans höns och druckit en del vin för honom.

En göing höll vid gästgivargården en söndag, varför han gick ner i kyrkan för att höra gudstjänsten. När han kom upp igen, sade han: "De va´ några lata människor i denna kyrkan." - "Vad menar du med det?" sade de till honom. " Jo, de hade sjungit 2 vers på psalma, när ja´ kom in. Men ja la´ tröjan och klämde i

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

457:101.

ACC. N:R M.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
101

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson
Härad: Rönneberga *Adress:*
Socken: *Berättat av:* Jöns Persson
Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

och när ja´ hade slutat, hade vi 2 vers igen på psalma. 136

En göing höll vid gästgivaregården en söndag och gick ner för att höra gudstjänsten. Han gick ej längre än inom dörren, och när prästen gick av predikstolen, gick han upp till gästgivargården igen. "De va´ farligt va´ där så ut i den kyrkan." - "Hur då!" - "Jo, där stod en gammal, gammal präst och predika och så stod där en grann, grann bakom honom och sa´ ingenting." I veckan därpå dog prästen Rosenschöld.

En käring skulle en gång gå i kyrkan. När hon skulle gå till sin stol, stod hon på huvudet in i den. Då sade hon: "Inte titt kommer ja´, men när ja´kommer, kommer ja´som en brinnande djävel."

Det bodde en gång en gammal käring i byn (Glumslöv). Hon hade en dotter, som tjänte i Herslövs prästgård. En söndag var hon 137
hemma och hälsa på. Då sade käringen till henne: "Du kan ta´ ett knyde "blommor" (plommon) te´ prästafrun, hon gir me´ alltid nåd nar ja´ e dar. Men du kan si di e möra som en lort, så hon kan

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:102.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

102

Landskap:	Skåne	*Upptecknat av:*	Erik Jönsson
Härad:	Rönneberga	*Adress:*	
Socken:		*Berättat av:*	Jöns Persson
Uppteckningsår:	1921	*Född år*	*i*

(suga) sua dom i se!" Hon tog plommonen och gick hem till prästgården. När hon opp till frun, sade hon: "Hälsa frå´ mor, här e ett knyde blommor te frun, men di e blöda som en lort; frun kan su(g)a dom i se!" Så blev det som det var då. - En tid efteråt kom käringen och hälsa på tösen. Då sade prästfrun till henne:"Det var en farlig dotter, så otidig, Ni har." - "E´ hon otidig?" - "Ja,hon sade så och så". - "Sa´ hon de´! Ja, hon ska få pisk o faur hon ente pisk, ska´ frun fau kössa me´ i ashåled."

När de byggde "stuelängan" i Herslövs prästgård hade pigan där en av hantlangarna till fästman. Däråt hade murarna roligt och "gjorde spektakel å henne." Murare och hantlangare hade mat på stället på den tiden. När det var "möattan" ("merafton") kom pigan ut på trappan och kalla på allihop i det hon sade:"Herrar o hantlangaregesäller kommen in och få möafton. Tömmeroxar och murfä kommen i mä´". 138

En präst skickade en gång sin dräng till en slaktare för att få kött och gick själv till kyrkan. Men slaktaren sade till

Ao 1837 A

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:103.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

103

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

drängen: "Hälsa du prästen, att han först betalar de´ han ätit innan han vill ha mer." Drängen gick ut och eftersom han ingenting hade att göra, tänkte han: "Jag går i kyrkan och hör på ett tag. När han trädde in om dörren läste prästen opp: "Vad sade den gode mannen David?" "Jo", sade drängen, "han sa´ att Ni ska´ betala det köttet Ni ätit först, innan Ni får mer." - Slaktaren hette David.

En knalle, som, hette Orre,hade varit i Göteborg, där han brukade handla, och blev skyldig grosshandlaren en hel del, som han inte kom igen och betalde. Då fanns det en länsman, som man brukade anlita för att ta´ reda på knallar och få bysättningshäkte på dem. Men han kunde aldrig få reda på den där knallen. Hans käring sade alltid, att han var borta. Så kom han igen en dag. Men intet annat än att han fick fara igen. På vägen mötte han en käring. "Hör mor, kan ni säga mig, var västgöten håller hus, ska´ hon få ett skålpund kaffe." Då sade hon: "Om han vänder om nu, så nyper han honom strax." Han gick in i köket och sade till käringen: "Ja´ glömde, han kan gott va´ gömd i visthuset; ge mig 139

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:104

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

104

Landskap: Skåne
Härad: Rönneberga
Socken:
Uppteckningsår: 1921
Uppteckning av: Erik Jönsson
Adress:
Berättat av: Jöns Persson
Född år i

nyckeln! Sätt så kaffe på, så kan jag få mig en gök, som jag har ute i vagnen!" Gick så ut i visthuset men kom snart tillbaka och sade: "Nej, jag hitta´ ingen." Därpå tog han en sticka och satte hän till löven i bakugnshålet. När löven bränt upp fick han 140
se ett par stövlar därinne. "Seså, nu knep jag min Orre här." Knallen måtte fram. "Följ nu med!" - "Jag kan väl få raka mig först!" - "Nej, jag tar dig orakad. - Knallen tog upp pengar och betalte länsmannen.

Två knallar voro ute och handlade en söndag. Så kommo de förbi en kyrka. Då sade den ene: "Nu kan du passa påsarna, jag ska´ in och höra vad prästen säger. När han kom in sade prästen: "Djävulen är bunden med mörksens kedjor och slipper aldrig loss." Han skyndade ut till den andre: "Hör du bror, prästen säger att djävulen är bunden med mörksens kedjor och slipper aldrig loss, så nu kan vi handla bäst vi vill." - "Jag tror dig inte", sade den andre" jag går in och hör efter." När han kom in sade prästen: "Djävulen går omkring som ett rytande lejon och söker vem han uppsluka kan." - "Då e han min själ blett lös sen i jons" skrek 141
han och skyndade ut till den andre.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:105.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

105

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Erik Jönsson

Härad: Rönneberga *Adress:*

Socken: *Berättat av:* Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 *Född år* *i*

Ett par knallar skulle en kväll gå ner en backe. Några skälmar hade ta't ett par gamla hjul, virat bås (halm) om ekrarna och tänt på. När knallarna kommit ner, sade den ene: "Hör du, vad är det där kommer?" - "Det måtte vara själva satan!" - Vi tar och stämmer opp en psalm!" - "Vad för en?" - "O, Gud han är oss en väldig -" "Han må vara hur väldig han vill så springer jag."

För många år sen kom en knalle till Rå. Han hade många pengar och en säck med varor. På den tiden gick det inga ångbåtar, varför han ville ha en båt till att gå över och lovade god betalning. Han kom aldrig till Danmark, men de två, som skulle sätta honom över kommo snart hem till Rå och blevo sen förmögna män. Andra berätta, att de gjort sig förberedda: de hade ta't två stora stenar med sig i båten och en lina ("ända") att belägga honom med och sänkt honom i djupet. - Det skall finnas namn på dem. 142

En tös var inne i en butik i Hälsingborg och skulle handla. Det hade lidit långt på eftermiddagen och då det var mycket folk i affären, sade hon till bokhållaren: "Var vänlig och expediera

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457: 106.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

106

Landskap: Skåne Upptecknat av: Erik Jönsson

Härad: Rönnebergs Adress:

Socken: Berättat av: Jöns Persson

Uppteckningsår: 1921 Född år i

mig, så jag kommer hem, innan det blir mörkt, jag är så rädd för de rallebusarna." En rallebuse var inne och hörde det. När hon gick hem var det fullt med rallebusa' på landsvägen och de togo fatt på henne. Hon blev ju "eländig", men de tvang henne att sjunga på vägen:"Rallebuse opp, och rallebuse ner, aldrig skall jag säga rallebuse mer." /Eländig=bekymrad, över sig given o.s.v./

Rackaren eller Nattmannen, som han också kallades, fick inte lov att gå in i stugan på något ställe längre/ än till den första bjälken. Allt vad han skulle ha, skulle langas till honom. Drack han av något skulle det skållas och sköljas väl. Han hade mycket att uträtta. Den, som man högg huvudet av, skulle han begrava. Dog ett "ög" (kreatur) skulle han flå det. De hade ingen lön. Men 2 gånger om året körde rackaren och hans käring omkring och tiggde. Han skulle helst ha ett par kappor havre och en bunta hö på varje ställe. Hon likaledes ett skålpund ull eller en lock lin. 143

Himmelsbrevet.

Det skall finnas ett brev, som kommit ner från himmelen. En

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R M. 457:107.

Landskap: Skåne
Upptecknat av: Erik Jönsson
Härad:
Adress:
Socken:
Berättat av: Jöns Persson
Uppteckningsår: 1921
Född år ..... i .....

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV
107

dräng, som hette Jöns, fick uppenbarelse om brevet, att den, som har det, förvarar det och tar avskrift av det, skall aldrig något ont gå över, varken honom eller hans hus. "Himmelens bud" - - - så började det. (Tyvärr kunde sagesmannen ej erinra sig mera. Han hade en gång gjort en avskrift av det, men kunde ej heller finn a den.) 144

Ordstäv.

Det är ett sätt att bli salig i hast, sa´ gumman när hon åt upp pslamboken. - Det här lägger jag mig inte i, sa´ bonden, när kamraten ramla´ i drankakared. - Välkommen i det gröna sa´ fan, när han satte sin mor i nässelhögen.

---===oooOooo===---

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND